

26 oktober 2020

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 272

KFKS 2020/85I

SOU 2020:41 Kommuner som utförare av tjänster åt Arbetsförmedlingen – en analys av de rättsliga förutsättningarna

Yttrande över betänkande

Beslut

Kommunstyrelsen antar bilagt förslag på yttrande enligt tjänsteskrivelse den 2 oktober 2020.

Ärende

Utredningen om kommuners medverkan i den statliga arbetsmarknadspolitiken har överlämnat sitt betänkande till regeringen. I utredningen analyseras och bedöms om det är tillåtet för kommuner att leverera arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av och med ersättning från Arbetsförmedlingen inom nuvarande regelverk, det vill säga lagen om valfrihetssystem (LOV) eller lagen om offentlig upphandling (LOU). I utredningen bedöms förutsättningarna för och konsekvenserna av att kommunerna levererar eller tillhandahåller arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen utifrån bland annat konkurrensneutraliteten samt påverkan på tydligheten i ansvarsfördelningen mellan stat och kommun.

Handlingar i ärendet

- Protokollsutdrag från kommunstyrelsens arbetsutskott den 6 oktober 2020, §136
- Tjänsteskrivelse från stadsledningskontoret och juridik- och kanslienheten, daterad den 2 oktober 2020
- Bilaga 1 Sammanfattning och författningsförslag (utdrag ur SOU 2020:41)
- Bilaga 2 Protokollsutdrag från arbets- och företagsnämnden den 23 september 2020 (inklusive beslutsunderlag)
- Bilaga 3 Förslag på yttrande

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade att kommunstyrelsen antar följande yttrande.
”Nacka kommun lämnar följande synpunkter på betänkandet.

Kommunernas befogenheter inom arbetsmarknadsområdet
Nacka kommun konstaterar i likhet med slutsatsen i betänkandet att kommunerna har långtgående befogenheter inom arbetsmarknadsområdet och att den verksamhet till stöd för de arbetslösa som kommunerna bedrivit parallellt eller i samarbete med Arbetsförmedlingen hittills anses kunna rymmas inom dessa befogenheter. Kommunen bedömer dock att frågan om kommunens befogenheter betänkandet genomgående

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

26 oktober 2020

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

sammanblandas med frågan om statens möjligheter att ingå avtal med kommunen. Precis som det konstateras i betänkandet framgår det att Arbetsförmedlingen i dagsläget kan nyttja kommunerna som utförare av arbetsmarknadstjänster på flera sätt, att kommunerna redan nu har vissa befogenheter på arbetsmarknadsområdet och att kommuner faktiskt kan vara utförare åt Arbetsförmedlingen. Det är dock, enligt betänkandet, oklart hur långt det rättsliga stödet sträcker sig, det vill säga för vilka tjänster kommunerna kan vara utförare åt Arbetsförmedlingen.

Det stämmer att Arbetsförmedlingen enligt lagen om valfrihetsystem (LOV) har begränsade möjligheter att låta kommuner utföra dess uppdrag. Detta med hänsyn till den begränsning av tjänster som framgår av de så kallade CPV-koder som omfattas av LOV. Det betänkandet emellertid förbiser är det faktum att varken EU-rätten eller LOU-direktivet har någon närmare begränsning avseende vilka tjänster som kan omfattas av ett valfrihetssystem. Om betänkandet slutsats härom ska tolkas som att det krävs ”lagstöd” för att utsträcka kommunernas möjligheter att vara utförare åt Arbetsförmedlingen, utöver de tjänster som idag framgår av LOV, anser Nacka kommun att detta lagstöd redan finns genom EU-rätten. Själva auktoriseringen (ungefär; möjligheten att utgöra ett valbart alternativ) har uttryckligt stöd i EU-rätten och därmed även i svensk lag samtidigt som de av LOV konstaterade begränsningarna saknar relevans.

Arbetsförmedlingens möjligheter som uppdragsgivare

I betänkandet anges att Arbetsförmedlingen har lagenliga möjligheter att upphandla arbetsmarknadstjänster från kommuner och kan betala ut ersättning eller bidrag till kommuner för tjänster som utförs i samverkan eller samarbete. Nacka kommun bedömer dock att staten inte bara kan utan bör ersätta kommuner då de genomför och tar kostnader för uteblivna insatser från Arbetsförmedlingen.

Kommunen ställer sig tveksam till utredningens svävande svar om möjligheterna för Arbetsförmedlingen att delegera ansvar och uppgifter till kommuner. Det ligger i allas intresse att en utredning av möjligheterna för delegering genomförs skyndsamt, i synnerhet i ljuset av pågående pandemi och det ökade behovet av effektiva arbetsmarknadsinsatser. I Nacka finns för närvarande två parallella system för arbetsmarknadsinsatser baserade på samma logik kring individens valfrihet och marknadsförutsättningar; Arbetsförmedlingens så kallade ”Stöd och matchning” (STOM), som ersätts med ”Kundval Rusta och Matcha” (KROM) efter reformen, och kommunens kundval ”Jobbpeng”.

Av betänkandet framgår att det är tillåtet för Arbetsförmedlingen att direktupphandla en kommun om tillgången på insatser från fristående aktörer är otillräckliga. I detta avseende anser kommunen att det är högst oklart hur utredningen resonerar. Enligt Nacka kommun kan själva rätten att överlämna befogenhet, från staten till kommunen, svårigen vara beroende av om det föreligger verklig konkurrens i det enskilda fallet eller inte. Därtill menar Utredningen att Arbetsförmedlingen även har en möjlighet att samarbeta med en kommun ”för att uppnå gemensamma mål”. I det samarbetet kan kommunen också ha rätt att erhålla ersättning. Det som åsyftas är det så kallade ”Hamburgsamarbetet” som i korthet går ut på att offentliga myndigheter samarbetar, med lika insats, mot ett gemensamt och

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

26 oktober 2020

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

allmänt erkänt mål. Enligt Nacka kommun kan inte heller denna form av samarbete anses ha bäring på frågan om en kommun kan anses ha en viss befogenhet att utföra vissa uppgifter eller inte.

Slutligen

Slutligen bör det tilläggas att hela reformen med nedläggning av arbetsförmedlingen riskerar att bli den enskilt tydligaste övervältringen av statens kostnader på kommunerna. Just reformens vara eller icke vara omfattas inte av denna utredning, men effekten är så pass explicit att den förtjänar att lyftas fram.

Erfarenheterna från Nacka kommun visar otvetydigt att LOV-modell för arbetsmarknadsinsatser är lika ineffektiv som dyr modell. Det positiva inslaget är att personer som har nära till arbetsmarknaden får likvärdiga eller något bättre chanser att nå arbetsmarknaden. Däremot tar det allt längre tid för personer som står långt från arbetsmarknaden att komma till arbete och egen försörjning. Samtidigt innebär nuvarande modell att Nackas skattebetalare står för kostnader som rimligtvis bör hanteras av arbetsförmedlingen.

Nu när staten trots detta ser ut att gå vidare med denna försämring är ett minimum att se till att kommuner kan och bör vara en stor del av lösningen framåt.” I yrkandet instämde Tomas Ottosson (V) och Mikael Carlsson (NL).

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till arbetsutskottets förslag. I yrkandet instämde Esa Örmä (SD) och Sidney Holm (MP).

Beslutsgång

Ordföranden konstaterade att det finns två förslag till beslut. Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Reservationer

Khashayar Farmanbar reserverade sig för Socialdemokraterna.

Protokollsanteckningar

Esa Örmä lät anteckna följande till protokollet för Sverigedemokraterna.

”Sverigedemokraterna välkomnar, i arbetsmarknadsfrågor, en minskad roll för Arbetsförmedlingen – kanske Sveriges mest dysfunktionella myndighet – till förmån för kommunala insatser som förhoppningsvis grundas på god lokal- och personkännedom. Sverigedemokraterna ser gärna att den synpunkten framhålls kraftfullt i det kommande yttrande som ärendet gäller.”

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------